

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

VYRIAUSYBĖS KOMISIJOS ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ KLAUSIMAMS KOORDINUOTI POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Vilnius

Posėdžio data ir laikas: 2026 m. kovo 19 d. 13:00–14:30 val.

Posėdžio vieta: Vyriausybės rūmai, Vyriausybės posėdžių salė

Posėdžio pirmininkas – Tadas Vinokur, Ministro Pirmininko patarėjas (Komisijos pirmininkas)

Posėdžio sekretorė – Aistė Rinkevičiūtė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės vyresnioji patarėja (Komisijos sekretorė)

Komisijos posėdyje dalyvavo:

Komisijos nariai:

1. Tadas Vinokur, Ministro Pirmininko patarėjas ryšiu su Seimu klausimais
2. Giedrė Purvaneckienė, Ministro Pirmininko patarėja šeimos politikos klausimais
3. Guoda Burokienė, ekonomikos ir inovacijų viceministrė
4. Ieva Kačinskaitė-Urbonienė, Ministro Pirmininko patarėja švietimo klausimais
5. Aušra Putk, socialinės apsaugos ir darbo viceministrė
6. Aistė Rinkevičiūtė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės vyresnioji patarėja, Komisijos sekretorė
7. Alicija Ščerbaitė, vidaus reikalų viceministrė
8. Laimutė Vaidelienė, sveikatos apsaugos viceministrė
9. Gintaras Valinčius, Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas
10. Agnė Vilkončiūtė, VŠĮ Vyriausybės strateginės analizės centro (toliau – STRATA) direktorė
11. Rolandas Zuoza, švietimo, mokslo ir sporto viceministras

Kiti dalyviai:

1. Neda Andreikaitė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės praktikantė
2. Giedrė Beleckienė, STRATA vyriausioji politikos analitikė
3. Daiva Buivydaitė-Garbštienė, Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės vyresnioji patarėja
4. Ronaldas Galinis, Vyriausybės kanceliarijos Vyriausybės komunikacijos departamento Ryšių su visuomene ir žiniasklaida skyriaus komunikacijos ekspertas
5. Aušra Gratulevičienė, Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės vyresnioji patarėja
6. Aušra Grikevičienė, Vidaus reikalų ministerijos Migracijos politikos grupės vadovė
7. Vaida Jankauskaitė, STRATA vyriausioji politikos analitikė, laikinai einanti grupės vadovo pareigas

8. Linas Kadys, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Talentų politikos grupės vyresnysis patarėjas
9. Rokas Keršys, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vyriausiasis patarėjas
10. Asta Klapatauskienė, Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės vyresnioji patarėja
11. Julija Lekavičiūtė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Neformalaus švietimo skyriaus patarėja
12. Inga Masiulaitytė-Šukevič, Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus pavaduotoja
13. Karolina Motiejūnaitė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės patarėja
14. Jekaterina Navickė, Ministro Pirmininko patarėja socialinės politikos klausimais
15. Danutė Petrauskienė, Vidaus reikalų ministerijos Migracijos politikos grupės patarėja
16. Vaiva Priudokienė, Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pavaduotoja
17. Aleksandr Radčenko, Ministro Pirmininko patarėjas teisės klausimais
18. Tomas Radžiūnas, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės praktikantas
19. Rolandas Šlepetys, Ministro Pirmininko patarėjas viešojo saugumo klausimais
20. Osvaldas Šmitas, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Talentų politikos grupės vadovas
21. Giedrė Ulytė, Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja
22. Daiva Žaromskytė-Rastenė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės vadovė
23. Jurgita Žilinskienė, Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės vadovė

DARBOTVARKĖ:

1. Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo (LIST) ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo (GŠT) 2026 m. metinių veiklos planų tvirtinimas ir dalies LIST klausimyno tvirtinimas.
2. 2025 m. žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita: signalai, tendencijos ir prognozės.
3. Dėl patikslintų Migracijos politikos gairių.
4. Dėl Komisijos 2025–2028 m. darbo plano.
5. Kiti klausimai.

Komisijos pirmininkas Ministro Pirmininko patarėjas ryšių su Seimu klausimais T. Vinokuras pasveikino susirinkusius po pertraukos, pabrėžė Komisijos darbo svarbą darant įtaką politikai, ypač demografijos ir žmogiškųjų išteklių srityse. Informavo, kad Vyriausybė skiria didelį prioritetą demografijai, ministerijos rengia veiksmų planus. Akcentavo duomenų svarbą priimant sprendimus.

1. SVARSTYTA. Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo (LIST) ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo (GŠT) 2026 m. metinių veiklos planų tvirtinimas ir dalies LIST klausimyno tvirtinimas.

STRATA vyriausioji politikos analitikė, I. e. Strateginių įžvalgų formavimo grupės vadovo pareigas, V. Jankauskaitė pristatė Lietuvos ilgalaikį socialinį tyrimą (LIST) ir Gimstamumo bei šeimos tyrimą (GŠT). Paaiškino, kad Lietuvoje trūksta nuoseklių, ilgalaikių duomenų, todėl šių tyrimų tikslas – stebėti visuomenės nuostatas, elgseną ir pokyčius ilguoju laikotarpiu. Pabrėžė, kad: tyrimai bus ilgalaikiai, su tais pačiais respondentais; leis duomenis analizuoti tiek nacionaliniu, tiek regioniniu lygmeniu; duomenys bus atviri ir naudojami politikai formuoti; LIST apims plačias temas (pasitikėjimas, saugumas, tapatybė ir kt.); GŠT orientuotas į demografinius procesus ir tarptautinį palyginamumą. Pristatytas tyrimų organizavimas, veiklų planas, konsorciumo ir Komisijos vaidmuo: tvirtinti metodikas ir planus, užtikrinti tyrimų tęstinumą. T. Vinokuras paklausė dėl galimybių tyrimų rezultatus panaudoti viešojoje politikoje ir Komisijos vaidmenį užtikrinant, kad duomenys būtų realiai pritaikomi, taip pat dėl metodikos tikslumo ir respondentų atkritimo valdymo.

V. Jankauskaitė pakomentavo, kad numatyta papildomai įtraukti respondentų siekiant išlaikyti imties dydį. Tyrimų tikslas yra teikti duomenis ir analizes, kurie padėtų priimti viešosios politikos sprendimus, o pati tyrėjų komanda sprendimų neformuoja ir tiesioginės įtakos jiems nedaro – jos vaidmuo yra tenkinti informacijos poreikį, teikiant aktualius duomenis ir analitines įžvalgas.

Ministro Pirmininko patarėja šeimos politikos klausimais G. Purvaneckienė pasidžiaugė, kad tyrimai pagaliau pradėti, pabrėžė, kaip svarbu jais vadovautis formuojant politiką, užuot priėmus sprendimus vadovaujantis tik nuojauta. Pateikė šias pastabas: į LIST įtraukti temą apie saugumo jausmą ir pasirengimą krizėms; užtikrinti, kad tyrimų rezultatai apimtų ir viešosios politikos rekomendacijas; GŠT aiškiau numatyti rezultatų pateikimo terminus.

V. Jankauskaitė patvirtino, kad saugumo jausmo ir pasirengimo krizėms tema bus įtraukta (planuojama antroje bangoje), o dėl rezultatų pateikimo ir politikos rekomendacijų – galima fiksuoti siūlymus.

T. Vinokuras apibendrino, kad siūlymams pritariama, ir padėkojo už pristatymą.

NUTARTA. Patvirtinti Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo (LIST) ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo (GŠT) 2026 m. metinius įgyvendinimo planus, patikslintą LIST metodiką ir rekrūtavimo, pirminį ir pirmos bangos klausimynus. Į Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo klausimyną įtraukti klausimus dėl saugumo jausmo ir pasirengimo krizėms.

2. SVARSTYTA. 2025 m. žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita: signalai, tendencijos ir prognozės.

STRATA vyriausioji politikos analitikė G. Beleckienė pristatė žmogiškojo kapitalo sampratą kaip nematerialųjį turtą, apimančį įgūdžius, išsilavinimą, darbo patirtį ir sveikatą. Ataskaita rengiama kasmet pagal Vyriausybės nutarimą, joje turi būti pateiktos žmogiškąjį kapitalą apibūdinančių rodiklių reikšmės, atskleista jo panaudojimo ir formavimo problematika, pristatytos ilgalaikės žmogiškųjų išteklių

paklausos ir pasiūlos prognozės. 2025 m. naujiena – į ataskaitą įtraukta regioninė dimensija. Studijoje analizuojami ir prioritetiniai sektoriai, kurių apibrėžtis pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Išvardijo pagrindines problemas: žmogiškojo kapitalo praradimo rizika, įgūdžių pasiūlos ir paklausos disbalansas, augantys socialiniai iššūkiai žmogiškojo kapitalo atžvilgiu. Pažymėjo, kad apie trečdalis samdomų darbuotojų yra vyresni nei 55 metų, todėl artimiausiu metu iškils poreikis užtikrinti jų pakeitimą, ypač švietimo ir sveikatos srityse. Taip pat atkreipė dėmesį į regioninius skirtumus – vyresnio amžiaus samdomų darbuotojų dalis regionuose skiriasi, o tai rodo jų potencialą pritraukti ir išlaikyti jaunesnę darbo jėgą. Kalbėdama apie sveikatą, pabrėžė socialinę nelygybę – mažesnes pajamas gaunantys gyventojai blogiau vertina savo sveikatą, palyginti su didelės pajamas gaunančiais. Taip pat paminėjo regioninius vidutinės gyvenimo trukmės ir lyčių skirtumus. Tai atspindi teritorinius sveikatos paslaugų prieinamumo, socialinių sąlygų ir gyventojų elgsenos netolygumus. Aptarė imigrantų vaidmenį – jie daugiausia dirba vidutinės kvalifikacijos darbus. Ypač išsiskiria transporto sektorius, kuriame užsieniečiai sudaro 46 proc. visų samdomų darbuotojų, ir todėl jų netekimas sukeltų didelių problemų. Taip pat pažymėjo lietuvių ir užsieniečių atlyginimų skirtumus, galinčius kelti nelygybės riziką.

G. Beleckienė išskyrė disbalansą tarp rengiamų specialistų ir darbo vietų struktūros: aukštąjį išsilavinimą turinčių absolventų skaičius gerokai viršija profesinio mokymo absolventų skaičių, nors darbo rinkoje aukštos ir vidutinės kvalifikacijos darbo vietų proporcijos yra maždaug vienodos. Dėl to dalis aukštojo mokslo absolventų dirba žemesnės kvalifikacijos darbus, o tai mažina jų motyvaciją, riboja karjeros galimybes ir lemia nepakankamą įgytų kompetencijų panaudojimą. Pabrėžė regioninius skirtumus ankstyvajame ugdyme, matematikos egzamino neišlaikymo mastą bei augantį anksti mokyklą paliekančių jaunuolių skaičių. Taip pat didėja jaunimo, kuris nei mokosi, nei dirba, dalis.

Pranešėja nurodė šias galimybes: gerinti sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose, stiprinti užsieniečių integraciją, išlaikyti užsienio studentus Lietuvoje, modernizuoti ekonomiką ir mažinti nekvalifikuotos darbo jėgos dalį. Pabaigoje paminėjo duomenų iššūkius ir planuojamus darbus – prognozes, naujus analitinius įrankius ir duomenų suderinamumą.

T. Vinokuras išskyrė pagrindinius akcentus: senėjimą, darbo jėgos mažėjimą, regioninius skirtumus, socialinę nelygybę ir migracijos įtaką. Pabrėžė, kad šie klausimai turi būti įtraukti į Vyriausybės diskusijas.

Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus pavaduotoja I. Masiulatyte-Šukevič informavo, kad parengtos ilgalaikės gyventojų skaičiaus prognozės iki 2100 m. ir planuojamos detalios prognozės savivaldybių lygiu. Taip pat pasiūlė pasidalyti duomenų atnaujinimo grafikais, kad institucijos galėtų naudoti suderintus duomenis.

T. Vinokuras, apibendrindamas diskusiją, pabrėžė migracijos įtaką darbo rinkai ir demografijai.

3. SVARSTYTA. Dėl patikslintų Migracijos politikos gairių.

Vidaus reikalų viceministrė A. Ščerbaitė pristatė Migracijos politikos gaires, rengiamas kartu su ministerijomis. Gairės atnaujinamos atsižvelgiant į Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ ir Dvidešimtosios Vyriausybės programą ir Dvidešimtosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo priemonių planą. Pagrindiniai tikslai: subalansuoti imigraciją su darbo rinkos poreikiais, stiprinti migracijos kontrolę, užtikrinti užsieniečių integraciją, skatinti grįžtamąją migraciją ir stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą. Pateikė esamos situacijos apžvalgą: Lietuvoje gyvena apie 219 tūkst. užsieniečių, didžiausios grupės yra ukrainiečiai, baltarusiai ir rusai. Migracijos augimą daugiausia lemia karo pabėgėliai, o pati migracija yra kontroliuojama. Akcentavo integracijos svarbą, ypač lietuvių kalbos mokymą, taip pat kovą su neteisėta migracija ir skaitmeninių sistemų plėtrą. Pabrėžė diasporos įtraukimo ir grįžimo skatinimo priemones bei palankesnes sąlygas lietuvių kilmės asmenims atvykti gyventi į Lietuvą. Lietuvos migracijos politika orientuota į subalansuotą ir saugią imigraciją, kurioje prioritetas teikiamas grįžtamajai lietuvių migracijai, Europos Sąjungos (ES) piliečių atvykimui ir aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimui. Dokumente pabrėžiamas prioritetas Lietuvos piliečių grįžtamajai imigracijai ir siekis pritraukti bei išlaikyti aukštos kvalifikacijos darbuotojus. Taip pat siekiama užtikrinti sąžiningą užsieniečių įdarbinimą ir mažinti piktnaudžiavimą migracijos sistema.

Patvirtintas sąrašas saugių šalių, iš kurių leidžiama kviesti tiek kvalifikuotą, tiek nekvalifikuotą darbo jėgą, atsižvelgiant į Valstybės saugumo departamento ir Užsienio reikalų ministerijos rekomendacijas. 2026 m. darbo imigrantų kvota sumažinta iki 24 800, reaguojant į darbo rinkos poreikius ir migracijos srautus. 2026 m. patvirtinta kvota mažesnė nei 2025 m. Planuojami darbo leidimų sistemos pakeitimai leis užsieniečiams, turintiems leidimus dirbti, savarankiškai ieškoti darbo 3–6 mėnesius, priklausomai nuo jų gyvenimo Lietuvoje trukmės. Tai turėtų sukurti didesnę konkurenciją tarp darbdavių, nes iki šiol darbuotojai buvo susaistyti su konkrečiu darbdaviu.

Prieglobsčio ir laikinosios apsaugos srityje Lietuva ruošiasi įgyvendinti ES migracijos ir prieglobsčio paktą, kuris įsigalios 2026 m. birželio 12 d. Siekiama mažinti piktnaudžiavimą prieglobsčio sistema ir kovoti su instrumentaliu migracija, kai imigracija naudojama kaip spaudimo priemonė prieš valstybę. Lietuva pasirinko mišrų solidarumo mechanizmo modelį: ketina 50 proc. perkeltų asmenų priimti, o dėl kitų 50 proc. nepriimtų asmenų sumokėti finansinį įnašą. Neteisėtos migracijos prevencijos srityje akcentuojamas nacionalinis saugumas. Pernai dėl grėsmių nacionaliniam saugumui išsiųsta 1 700 asmenų. Rizikingomis laikomos kai kurios Centrinės Azijos šalys, Indija, Pakistanas ir Bangladešas.

Viceministrė pabrėžė, kad palaiko subalansuotą migraciją ir saugią valstybę. Užsieniečių integracijos politika orientuota į diskriminacijos mažinimą, kalbos ir kultūrinio švietimo stiprinimą, kvalifikacijų pripažinimo gerinimą ir efektyvų integracijos procesų stebėjimą. Dokumente akcentuojama, kad svarbu mažinti diskriminacijos ir ksenofobijos apraiškas, skatinti toleranciją. Aptarta ir ukrainiečių laikinosios apsaugos situacija. Ukrainiečiai turi specialų statusą, o Lietuvos pozicija išlieka tokia, kad dauguma jų, pasibaigus karui, grįš į savo šalį. Taip pat atkreiptas dėmesys į vidinės

migracijos tarp ES valstybių narių problemą. Tarptautinio bendradarbiavimo srityje Lietuva aktyviai dalyvauja ES migracijos politikos formavimo, Rytų partnerystės, Prahos proceso ir kituose formatuose. Ieškoma patikimų partnerių siekiant pritraukti darbo jėgą, pavyzdžiui, Filipinai išsiskiria itin atsakingu savo užsienyje dirbančių piliečių priežiūros modeliu. Migracijos politikos stebėseną koordinuoja Vidaus reikalų ministerija, kasmet teikianti migracijos politikos įgyvendinimo ataskaitas. Stebima ir diasporos grįžimo dinamika, integracijos procesai bei jų pokyčiai.

T. Vinokuras padėkojo už atliktą sudėtingą bei atsakingą darbą ir pabrėžė, kad bendromis pastangomis bus siekiama sėkmingai įgyvendinti numatytus tikslus.

4. SVARSTYTA. Dėl Komisijos 2025–2028 m. darbo plano

Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės vadovė D. Žaromskytė-Rastenė pasveikino naujai prisijungusius Komisijos narius. Ji priminė, kad prieš 11 mėnesių Komisija pritarė 2025–2028 m. darbo planui – jis šiuo metu skelbiamas Vyriausybės kanceliarijos interneto svetainėje. Planas yra gana agreguotas ir strateginis, todėl, pasikeitus daliai Komisijos narių, atsirado poreikis jį aktualizuoti ir detalizuoti, ypač žvelgiant į artimiausių kelerių metų perspektyvą. Komisijos nariai atstovauja skirtingoms institucijoms, todėl svarbu įvertinti temas, kurios joms aktualios. D. Žaromskytė-Rastenė pasiūlė iki 2026 m. balandžio 15 d. kritiškai peržiūrėti prieš metus sudėliotas temas, įvertinti jų aktualumą dinamiškoje aplinkoje ir pateikti siūlymus, ką reiktų įtraukti į artimiausių dvejų metų planą. Kadangi Komisija yra tarpinstitucinė, svarbu įvertinti kiekvienos institucijos prioritetus ir sudaryti aiškia klausimų svarstymo laiko juostą – tai padėtų efektyviau planuoti posėdžius ir pasiruošti diskusijoms. Komisija yra svarbi tarpinstitucinė platforma, nes daug klausimų, susijusių su jos mandatu, vėliau keliauja į Vyriausybės posėdžius, todėl svarbu maksimaliai suderinti pozicijas ir palengvinti procesus, nes institucijos ne visada turi galimybę derinti pozicijas kituose formatuose.

NUTARTA. Komisijos nariai įpareigoti iki 2026 m. balandžio 15 d. pateikti siūlymus dėl klausimų įtraukimo į Komisijos 2025–2028 m. darbo planą.

5. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

T. Vinokuras informavo, kad kitas Komisijos posėdis planuojamas 2026 m. birželio antroje pusėje. Atsižvelgiant į pasikeitusias dalies Komisijos narių pareigas, bus atnaujinta darbo grupė, tarpinstituciškai sprendžianti LIST ir GŠT klausimus, svarstomas poreikis susitikti dar iki kito Komisijos posėdžio.

NUTARTA. Kitą Komisijos posėdį organizuoti 2026 m. birželio antroje pusėje.

Posėdžio pirmininkas

Tadas Vinokur

Posėdžio sekretorė

Aistė Rinkevičiūtė